

Ваше Блаженство Црногорски Митрополите Михаило, Ваше Преосвјештенство Епископе Борисе, часно свјештенство и поштовани вјерници Црногорске православне цркве. С посебним пијететом присећамо се Петровдана 2003. године, тога за све православне Црногорце значајног датума, када је посвећен Свети Праведни Иван Црнојевић, који се слави четвртог јула. Тим чином је ЦПЦ учињела значајан корак у свом обновитељском раду. Четврти јул тако је постао трајно забиљежен у календару наше Свете цркве црвеним и златним словима. У катедралној цркви, у слободарским Бајицама, у Цетињу, ђе се креирала и правила славна црногорска историја, ђе су на челу слободне црногорске државе и аутокефалне Црногорске православне цркве, која је кидала ланце ропства и дуго времена била једина народна независна црква православних Словена на Балкану, по вољи Небескога Оца, Његово Блаженство митрополит Михаило са својим свјештенством, уз служење десетак високих свјештеника из православних цркава Украјине, Русије, Италије, Бугарске ... крунисао је своју мисију највећим чином самопотврде аутокефалне ЦПЦ – канонизацијом петога црногорскога православног свеца Светога праведнога Ивана Црнојевића. Била је то најавна крупних друштвених збивања која ће одредити судбину црногорскога народа. Овим чином најављено је да ће и Црногорцима на слободном небу засијати звијезда истине, правде и љубави, звијезда водиља која сија бројним народима на Земљи, без обзира ни њихове расне, вјерске, националне и друге различитости.

Сад, осамнаест година након тог догађаја остају сећања на живот и дјела господара Зете и оснивача Цетиња Ивана Црнојевића, којем је припало по вољи Господа Бога да живи и ради у врло бурном периоду црногорске славне историје. Зетом је владао пуних 25 година, у другој половини 15. стољећа; од 1465. до 1490. године. Све је то повијест чудесне борбе патничкога црногорскога народа који се пожртвовањем, патриотизмом, оружјем и дипломатијом успјешно бранио од свих немилосрдних насртаја на његову слободу.

Неизоставно морамо поменути његов Соко (Иванов) град, на граници села Ђиновића и Штитара, који је посетио Митрополит Михаило са свјештенством ЦПЦ и вјерницима, те су поставили велики крст у знак освјештања, поштовања и памћења значаја Светога преподобнога Ивана Црнојевића,. Остаци Соко града и бројни записи научника потврђују да је унутар њега постојала црква „дуга са олтаром дванаест лаката, а широка седам лаката“. Такође се може поуздано тврдити да османлије никад нијесу освојиле Соко град.

У значајније средњевјековне градове Иванове градитељске и владарске епохе убрајају се његова некадашња пријестоница Жабљак Црнојевића и Ријечки град (Обод), изнад Ријеке Црнојевића. У овом утврђеном граду почела је са радом чувена штампарија Црнојевића, прва државна штампарија у свијету.

Сви историчари су сагласни да је Иван најзначајнији представник династије Црнојевића, који је имао довољно мудрости и храбрости да сачува свој народ и државу на вјетрометини између моћне Турске царевине и Млетачке Републике.

Поред историјског значаја Светога прреподобнога Ивана Црнојевића ваља се присјетити и његове духовности. У име велике побожности 1484. године на Цетињу сагради свемогућем Богу храм у славу Рождества Богородице. Око Божјега храма под Ловћеном подиже се насеље чија ће улога у историји Црне Горе током вјекова бити од изузетне важности. У храму се Иван молио преблагоме Богу да Његове очи стално пазе црногорски народ, а сила Његова свемогућа сачува га да не подлегне много бројнијем непријатељу. По Ивановоме наређењу митрополит зетски премјести седиште Митрополије са Враћине у Цетињски манастир. Тако Иванов манастир поста Митрополијом зетском да буде угодније Пресветој Богородици. Вјерноме слуги Ивану помагао је Бог избављењем из страшних опасности и тешких околности. Црногорци боље него ико знају да су све црногорске побједи скопчане с утврђеном живом вјером хришћанском.

Наш славни господар Иван Црнојевић учинио је многа добра дјела својем народу и својој земљи. Бог га је позвао себи 04. јула 1490. године да га ослободи претешкога бремена земаљскога живота. Сахрањен је у светом храму своје задужбине. Његов бескрајно велики дух, мудри ум, ријетке хришћанске и владалачке врлине покољењима остају као најсјајнији драгуљ у круни црногорској. Из Цетиња, ће његове свете мошти, подсећају млада црногорска покољења да је њихов главни задатак – стицање и очување националне и црквене слободе, православне вјере, људскога достојанства и слободне независне државе Црне Горе и складан суживот са другим народима без обзира на боју коже, националну и вјерску припадност.

И данас, Свети праведни Иван Црнојевић врши своју племениту хришћанску и родољубиву слободарску мисију настављајући своје грандиозно историјско дјело. Зато се са поносом и поштовањем спомињемо зетскога господара Ивана Црнојевића. Побожан и религиозан, високо се уздигао у својој мисији и постао највећи ауторитет у народу. Својим животом оставио је неизбрисив траг у бескрајном трајању Зете / Црне Горе и аутокефалне Црногорске православне цркве.

Цетиње, 04.07.2021. године

Свјештеник Жарко Л. Ђуровић